

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 4. lipca 2014 roku powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. domagała się zasądzenia od pozwanego J. W. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) kwoty 7 558,40 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 5.098,40 zł od dnia 19. grudnia 2012 roku do dnia zapłaty,

- 2.460,00 zł od dnia 18. stycznia 2013 roku do dnia zapłaty

oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że dochodzona przezeń kwota stanowi należne jej od pozwanego wynagrodzenie za wykonane przez powódkę na rzecz pozwanego usługi reklamowe (pozew, k. 3-6).

W dniu 21. lipca 2014 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w W. IX Wydział Gospodarczy wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym i zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę dochodzoną pozwem wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu (nakaz zapłaty, sygn. akt IX GNc 7516/14, k. 27). Odpis nakazu doręczono pozwanemu w dniu 10. listopada 2014 r. (k. 38).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty złożonym w dniu 24. listopada 2014 r. (data stempla pocztowego) pozwany zaskarżył nakaz w całości i wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany podniósł zarzut nieistnienia dochodzonego roszczenia. Pozwany wskazał, że powód nie wykazał, że doszło między stronami do zawarcia umowy, podnosząc jednocześnie, że osoba, które podpisała umowę w imieniu powoda nie miała do tego umocowania. Pozwany twierdził także, że powódka nie udowodniła, iż wykonała wynikające z umowy zobowiązanie, nie wykazała przy tym faktu doręczenia faktur pozwanemu oraz nie wykazała dostatecznie częściowego uiszczenia należności przez pozwanego (sprzeciw, k. 39 - 42).

W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 22. grudnia 2014 r. pełnomocnik powódki podtrzymał powództwo i zgłoszone w pozwie wnioski dowodowe oraz zaprzeczył wszystkim okolicznościom wskazanym w sprzeciwie. Nadto, zgłosił wnioski o przeprowadzenie dowodu z dokumentów w postaci potwierdzenia przelewu częściowej należności wynikającej z faktur wystawionych przez powódkę oraz dowodu z ksiąg rachunkowych pozwanego (k. 50 - 52).

Zarządzeniem z dnia 8. stycznia 2015 r. Sąd zobowiązał pełnomocnika pozwanej do złożenia ewidencji zakupów VAT pozwanego za okres od grudnia 2012 r. do grudnia 2013 r., pod rygorem skutków z art. 233 § 2 k.p.c. (k. 56). Zobowiązanie zostało doręczone pełnomocnikowi pozwanej w dniu 26. stycznia 2015 roku (k. 62). Pozwany nie wykonał zarządzenia, nie wskazując przy tym przyczyny braku jego wykonania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. W., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą, (...) w K., złożył zamówienie w spółce (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., na publikację ogłoszenia w serwisie lokalnym W. w okresach: 1.12.2012 - 31.12.2012, 19.11.2012 - 30.11.2012, 23.11.2012 - 30.12.2012 i 5.12.2012 - 8.12.2012 (k. 15-18).

W związku z wykonaniem usług (...)wystawiła na rachunek pozwanego następujące faktury VAT:

- (...) z dnia 30. listopada 2012 r. na kwotę 8.118,00 zł brutto, płatną do dnia 18. grudnia 2012 r.,

- (...) z dnia 30. listopada 2012 r. na kwotę 6.027,00 zł płatną do dnia 18. grudnia 2012 r.,

- (...) z dnia 31. grudnia 2012 r. na kwotę 2.460,00 zł płatną do dnia 17. stycznia 2013 r.

(faktury VAT, k. 19 – 21).

Wobec opóźnień w płatnościach, w korespondencji mailowej z dnia 20. maja 2014 roku J. W. zadeklarował uiszczenie należności na rzecz spółki w ratach po 1.000 zł, płatnych co dwa tygodnie (wiadomość e-mail, k. 53).

Pismem z dnia 21. maja 2014 r. (...) skierowała do J. W. wezwanie do zapłaty kwoty 8.558,40 zł (wezwanie do zapłaty z dowodem nadania, k. 22 – 23).

J. W. w dniu 26. maja 2014 roku dokonał częściowego uiszczenia wynagrodzenia w wysokości 1.000,00 zł (polecenie przelewu, k. 69).

Opisanych wyżej ustaleń faktycznych Sąd dokonał w oparciu o powołane powyżej, przy odpowiednich partiach rozważań, odpisy dokumentów i wydruków, przedłożone przez stronę powodową, uwierzytelnione przez pełnomocnika powódki, będącego radcą prawnym, w trybie przewidzianym w przepisie art. 129 § 2 k.p.c. Sąd uczynił je podstawą dokonanych ustaleń – w zakresie wskazanym wyżej, przy odpowiednich fragmentach ustaleń faktycznych. Wiarygodność tych odpisów i wydruków nie była kwestionowana przez pozwanego, Sąd zaś nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako zasadne należało uwzględnić w całości.

Powódka wywodziła roszczenie procesowe będące przedmiotem niniejszego postępowania z zawartej z pozwanym umowy o świadczenie usług w postaci publikacji ogłoszeń w serwisie lokalnym W..

Strony zawarły umowę o emisję reklam, wobec czego w przedmiotowej sprawie znajdują zastosowanie przepisy o zleceniu. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, do umów, które mają za przedmiot emisję reklam, należy stosować przepisy o zleceniu. Emisja reklamy jest bowiem usługą, zaś stosownie do art. 750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane odrębnymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (wyrok SN z dnia 6. czerwca 2001 roku, V CKN 291/00). Stosownie do art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Zgodnie zaś z art. 735 § 1 k.c. jeżeli ani z umowy, ani z okoliczności nie wynika, że przyjmujący zlecenie zobowiązał się wykonać bez wynagrodzenia, za wykonane zlecenie należy się wynagrodzenie. W myśl art. 735 k.c. umowa o świadczenie usług jest równocześnie umową wzajemną, albowiem wynagrodzenie stanowi ekwiwalent świadczenia usług. Zawarta przez strony umowa o świadczenie usług reklamowych była umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą, odpłatną i wzajemną, gdyż wynagrodzenie należne zleceniobiorcy stanowi ekwiwalent świadczonych przez niego usług.

Zgodnie z brzmieniem art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Jak natomiast stanowi art. 232 k.p.c., będący procesowym odpowiednikiem powołanego wyżej przepisu, strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Pozwany kwestionował zarówno okoliczność zawarcia przez strony umowy, podnosząc zarzut zawarcia umowy przez osobę nieumocowaną do reprezentacji spółki, jak również fakt wykonania usług przez powódkę, wskazując przy tym na niewykazanie przez powódkę doręczenia pozwanemu faktur VAT.

Zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodowego, powódka winna zatem wykazać fakty: zlecenia jej przez pozwanego wykonania usług, ich wykonania oraz wysokość należnego z tego tytułu (umówionego) wynagrodzenia. W ocenie Sądu, powódka sprostała powyższym wymogom.

Na potwierdzenie zawarcia umowy o świadczenie usług reklamowych na rzecz pozwanego, strona powodowa przedłożyła dowód z dokumentu w postaci zamówień złożonych przez pozwanego na publikację ogłoszenia w serwisie

lokalnym W.. Pozwany nie zakwestionował prawdziwości swojego podpisu złożonego pod zamówieniami, jednakże podniósł okoliczność braku umocowania osoby, która przyjęła zamówienia – S. B..

W pierwszej kolejności zatem należy zbadać okoliczność ważności i skuteczności zawartej przez strony umowy. W ocenie Sądu zarzut pozwanego o braku umocowania osoby, która przyjmowała zamówienia w imieniu powoda, należy uznać za nietrafny. Zgodnie z art. 96 k.c. umocowanie do działania w cudzym imieniu może opierać się na ustawie (przedstawicielstwo ustawowe) albo na oświadczeniu reprezentowanego (pełnomocnictwo). Należy w tym miejscu wskazać, iż dopuszczalne jest udzielenie pełnomocnictwa w sposób wyraźny lub dorozumiany. Za przypadek pełnomocnictwa udzielonego w sposób dorozumiany, uznać należy zatrudnienie w strukturze osoby prawnej pracownika na określonym stanowisku, co wiąże się z dokonywaniem określonych czynności prawnych w imieniu pracodawcy (wyrok SN z dnia 8. maja 2003 r., II CKN 46/01). Ponadto w doktrynie oraz orzecznictwie przeważa pogląd, iż kto świadomie znosi działanie pełnomocnika ujawnia wolę umocowania (wyrok SA w Krakowie z dnia 24. sierpnia 1995 r., I ACr 410/95, (...)). Zatem przedłożenie na piśmie upoważnienia dla S. B. nie było warunkiem ważności zawartej umowy. Przedkładając powyższe rozważania na okoliczności niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że za takim dorozumianym udzieleniem pełnomocnictwa do zawarcia umowy o świadczenie usług publikacji ogłoszenia przemawiają następujące czynności faktyczne, podjęte przez powodową spółkę: wykonanie usług, wystawienie faktur VAT obejmujących wynagrodzenie z tytułu świadczonych usług, korespondencja e-mail, jak również sam fakt dochodzenia zapłaty za świadczone usługi w niniejszym postępowaniu. Te same czynności faktyczne należy traktować także jako przejaw woli potwierdzenia czynności prawnej zdziałanej przez osobę działającą bez umocowania bądź z przekroczeniem jego zakresu. Taki wniosek wynika z tego, iż zgodnie z art. 60 k.c. wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny. Co więcej, jak wynika z powołanego przepisu oświadczenie woli mocodawcy dla potwierdzenia czynności osoby działającej bez pełnomocnictwa, nie musi nastąpić w sposób wyraźny, może to również nastąpić w sposób dorozumiany (*per facta concludentia*), nie wymaga ono również szczególnej formy. W związku z tym wola osoby, która chce wywołać określony skutek prawny, związany z dokonywaną przez nią czynnością prawną, może być wyrażona w każdy dowolny sposób, ważne aby była ona dostatecznie jasna dla adresata. Zatem niesłuszne jest stanowisko pozwanego, że umowa dotknięta jest sankcją nieważności, albowiem skutek zawartej przez rzekomego pełnomocnika umowy w postaci nieważności następuje dopiero po definitywnej odmowie potwierdzenia tej czynności przez mocodawcę, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca (wyrok SA w Warszawie z dnia 9. listopada 2012 r. I ACA 370/12).

W związku z powyższym uznać należy, że umowa o świadczenie usług publikacji ogłoszenia została zawarta w sposób ważny, w związku z czym wywołała określone skutki prawne.

W odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty strona powodowa wykazała dodatkową inicjatywę dowodową, mającą na celu wykazanie podnoszonych przez nią okoliczności. Przedstawiła ona wydruki korespondencji e-mail, w której pozwany zadeklarował spłatę zadłużenia po 1.000 zł co 2 tygodnie. Strona powodowa, wobec kwestionowania przez pozwanego okoliczności częściowego spełniania świadczenia, przedstawiła także wydruk polecenia przelewu od pozwanego na rachunek powoda kwoty 1.000 zł, w tytule którego wskazano: „płatność za faktury”. Powód ponadto wniósł o zobowiązanie pozwanego do złożenia ewidencji księgowej i rejestru VAT, celem wykazania okoliczności zaksięgowania przez pozwanego wystawionych przez powoda faktur VAT. Sąd uwzględnił ten wniosek powoda i określił pozwanego termin do wykonania tego zobowiązania. Termin ten upłynął bezskutecznie. Pozwany nie wykonał zobowiązania, jak również nie wykazał przyczyn usprawiedliwiających odmowę przedstawienia dowodu.

W toku postępowania pozwany nie podważył prawdziwości korespondencji mailowej dotyczącej rozłożenia płatności na raty. Pozwany nie zakwestionował także wydruku polecenia przelewu, świadczącego o dokonaniu przez pozwanego częściowej spłaty należności na rzecz powódki. Przede wszystkim jednak nawet nie twierdził on, że dokonana przez niego wpłata i prowadzona przez strony korespondencja nie dotyczyła roszczeń dochodzonych w niniejszej sprawie. Brak zaprzeczenia przez pozwanego powyższemu twierdzeniu powoda powoduje, że fakt ten należy uznać za przyznany przez pozwanego, a okoliczność tę udowodnioną przez powoda.

Jest niewątpliwe, że złożenie deklaracji o rozłożeniu zadłużenia na raty, jak również częściowe spełnienie świadczenia można traktować jako przykład tzw. uznania niewłaściwego, rozumianego jako przyznanie przez dłużnika wobec wierzyciela istnienia długu. Charakter prawny tego rodzaju oświadczeń, należy w doktrynie i judykaturze do najbardziej spornych zagadnień. Uznanie niewłaściwe stanowiąc *sui generis* oświadczenie wiedzy, zawiera także pewne elementy oświadczenia woli. Oświadczeniu wiedzy nie musi towarzyszyć ani zamiar, ani nawet świadomość wywołania skutków prawnych; przerwanie biegu przedawnienia następuje bowiem z mocy ustawy. Uznanie niewłaściwe przypomina zatem instytucję prawa postępowania cywilnego, a mianowicie - przyznanie faktu. O ile jednak treścią tego ostatniego byłby sam fakt bycia dłużnikiem, o tyle przy uznaniu niewłaściwym chodzi o wyraz świadomości samego zobowiązanego. Sens instytucji uznania roszczenia polega na tym, że dłużnik przez swoje zachowanie zapewnia wierzyciela o wykonaniu zobowiązania, w związku z czym wierzyciel nie musi obawiać się upływu przedawnienia roszczenia, gdyż uznanie powoduje przerwanie biegu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.), na skutek którego przedawnienie zaczyna biec na nowo (art. 124 § 1 k.c.). Uznanie jest więc przejawem lojalności dłużnika, w stosunku do wierzyciela i zapobiega wytaczaniu niepotrzebnych procesów. Uznanie niewłaściwe polega na tym, że dłużnik nie składa wprawdzie wyraźnego oświadczenia o uznaniu roszczenia, lecz na podstawie objawów jego zachowania kontrahent może zasadnie przyjmować, że dłużnik ma świadomość ciężącego na nim zobowiązania i ma zamiar dobrowolnego spełnienia świadczenia. W doktrynie i w orzecznictwie jako przykład takiego uznania niewłaściwego podaje się deklarację dłużnika o spłacaniu należności w ratach. Należy mieć na uwadze, że uznanie roszczenia nie ma charakteru konstytutywnego, ale przenosi ciężar dowodu. Mając na względzie treść art. 6 k.c., to na pozwanym spoczywał ciężar dowodu wykazania okoliczności, że zobowiązanie nie powstało albo wygasło wskutek jego wcześniejszego spełnienia. Pozwany nie podjął w tym zakresie żadnej inicjatywy dowodowej.

W tym kontekście należy mieć na względzie także nieusprawiedliwione niewykonanie zarządzenia sądu zobowiązującego do przedstawienia przez pozwanego dowodu w postaci ewidencji zakupów VAT pozwanego za okres od grudnia 2012 r. do grudnia 2013 r. Odmowę przedstawienia przez stronę postępowania Sąd ocenia w ramach art. 233 § 2 k.p.c. W ocenie Sądu, powyższe zaniechanie nie może być dla pozwanego źródłem korzystnych skutków procesowych. Pozwany nie wskazał żadnych okoliczności, które uniemożliwiły mu uczynienie zadość zarządzeniu sądu ani nie złożył wniosku o przedłużenie terminu na wykonanie zarządzenia ze względu na utrudniony dostęp do wskazanej ewidencji. Wobec niewypełnienia przez pozwanego obowiązków wynikających z rozkładu ciężaru dowodu, musi ona ponieść negatywne konsekwencje. Sąd uznał zatem, że pozwany potwierdził okoliczność, że zaksięgował sporne faktury VAT, a co za tym idzie, że zostały one wystawione przez powoda w sposób prawidłowy, tzn. znajdowały podstawę w relacjach łączących strony. Mając to na względzie Sąd uznał, że pozwany akceptował także terminy zapłaty wskazane w wystawionych przez powoda fakturach VAT.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 750 k.c. w zw. z art. 734 § 1 k.c. i art. 735 § 1 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę w wysokości 7.558,40 zł tytułem wynagrodzenia za świadczone na rzecz pozwanego usługi.

Orzekając o obowiązku zapłaty odsetek ustawowych, Sąd miał na uwadze dyspozycję przepisu art. 481 k.c. Sąd uznał, że pozwana pozostaje w opóźnieniu z zapłatą kwot należnych powodowi od dni następujących po terminach płatności wskazanych w fakturach VAT. W każdej z faktur wskazany jest natomiast miesięczny termin płatności. Ponieważ powód domagał się zasądzenia odsetek od dni następujących po terminach zapłaty wskazanych w załączonych do pozwu fakturach VAT, a zatem przypadających później niż wynikałoby to z treści umowy łączącej strony, Sąd – będąc na mocy art. 321 k.p.c. związany granicami pozwu – orzekł w tym zakresie zgodnie z żądaniem w nim zgłoszonym.

Orzekając o kosztach procesu, Sąd postąpił zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c., statuującym zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, oraz § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.). Na zasądzoną tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę składają się: stawka minimalna zastępstwa procesowego w wysokości 1.200,00 zł, należna i uiszczona przez powoda

opłata sądowa od pozwu w postępowaniu nakazowym w wysokości 300,00 zł oraz kwota 17,00 zł uiszczona przez powoda tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie powołanych w uzasadnieniu przepisów i postanowień umowy łączącej strony orzekł jak w wyroku.

SSR Aleksandra Zielińska-Ośko

(...)